

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 86 (1586) ♦ Середа, 21 травня 1997 року ♦ Ціна договірна

Олександр Мороз:

Верховна Рада відкрита для співробітництва

У політичній заяві учасників VI з'їзду Української спілки промисловців і підприємців (Київ, 19 травня) наголошено на надзвичайно тривожному факті: соціально-економічна ситуація в країні загрожує її національній безпеці.

Зупиняються заводи, закриваються шахти, вчені залишають науково-дослідні інститути і виїждять працювати за кордон, зубожіє село, більшість громадян ледве зводить кінці з кінцями. Втома й апатія в суспільстві, сатнувши критичної позначки, можуть обернутися небаченим соціальним вибухом...

(Закінчення на 2-й стор.).

І ЖИТИ ТЕПЕРІШНІМ

Учора до України з триденним офіційним візитом прибув Президент Республіки Польща Олександр Квасьневський. По завершенні урочистої церемонії зустрічі в Маріїнському палаці відбулася бесіда віч-на-віч глави Польської держави з Президентом України Леонідом Кучмою. У другій половині дня високий гість зустрівся з Прем'єр-міністром України Павлом Лазаренком.

Сьогодні вранці відбудеться зустріч Олександра Квасьневського з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом. Вдень, у присутності університетської молоді очікується підписання акта примирення між двома країнами, адже це — документ для майбутніх поколінь.

Передплата-97

**Все вже було.
А такого —
ще ні**

**Заява
Комітету законодавчого
забезпечення свободи слова
та засобів масової інформації
Верховної Ради України**

Станом на 20 травня п. р. через відсутність Постанови Кабінету міністрів України «Про тарифи на розповсюдження вітчизняних друкованих засобів масової інформації» і переліку вітчизняних видань, на які, відповідно до Указу Президента України від 16 квітня 1997 року № 332/97, мають поширюватися пільги щодо їх транспортування і розповсюдження, Мінзв'язку і об'єднання поштового зв'язку «Укрпошта» не оголосили і не розпочали передплату видань вітчизняних друкованих засобів масової інформації на друге півріччя 1997 року.

Такого ще не було за останні роки.
(Закінчення на 3-й стор.).

**Передплату на II півріччя
не оголошено. Але «Голос України»
передплатити можна**

Як зазначив начальник центру «Друкпреса» «Укрпошти» Валентин Луценко, передплата кампанія частково почалася ще 6 травня. Не всіх видаць, а лише тих, що оголошували передплату на весь 1997 рік, у тому числі «Голосу України» і «Голосу України-тиждень». Відповідні телеграми на місця надіслано 6 травня (зокрема № 17 — 11.19), і якщо десь відмовляють у передплаті, то це на совісті керівників поштових відомств.

(Закінчення на 3-й стор.).

Все найдорожче — дітям.

Навіть пільгова путівка...

Днями моя знайома на батьківських зборах писала заяву: «Прошу зарахувати мого сина до літнього табору на базі школи». Як повідомила вчителька, пільгових путівок надійшло аж 15 штук на 500 бажаючих, і їх розподілять між малозабезпеченими. Отоже підлітку, батьки якого вважаються забезпеченими (хоча й не такою мірою, щоб створити чадові більш пристойні умови для дозвілля), мріяти про мандри не випадає. До речі, «шкільна» форма відпочинку теж не безплатна — 20 днів перебування стане у 13 гривень з копійками, 24 дні — у 15.

Торік коштом різних державних та недержавних структур з 337 тисяч студентів школярів змогли оздоровити лише 129 тисяч. З того часу фінансові можливості не збільшилися, а ціни істотно зросли...

Золоте літо для нас справді стало золотим — вартість відпочинку у Криму вже виходить на рівень кращих курортів світу. Путівка до Артека на 24 дні нині коштує близько 800 гривень, засмага у більш скромному таборі — від 300 до 500, а за спартанські умови найдешевшої дитячої оздоровнички вам доведеться викласти щонайменше 250 гривень.

Тож найліпшим туристичним маршрутом традиційно залишатиметься подорож до сільських бабусь та дідусів (добре, якщо вони є), а батьки під час канікул зекономлять кошти на серпневу кампанію підготовки до нового навчального року.

10 неспокійних літ Славутича

7 червня виповнюється десятий років наймоладшому місту нашої держави — Славутичу. Постало це місто через рік після аварії на Чорнобильській АЕС для працівників станції, які у складних умовах відраджували блоки ЧАЕС, проводили досліджен-

ня об'єкта «Укриття». Нині Славутич переживає нелегкі часи, бо світова громадськість вимагає закриття атомної електростанції — єдиної годувальниці багатьох жителів міста. Щоправда, Верховна Рада України прагне захистити його мешканців, вважає, що вони не повинні постраждати від безробіття, а тому виробила чіткі критерії економічних вимог для реалізації планів закриття ЧАЕС.

(Закінчення на 2-й стор.)

НАБЛИЖЕННЯ ДО РОКСОЛАНИ,

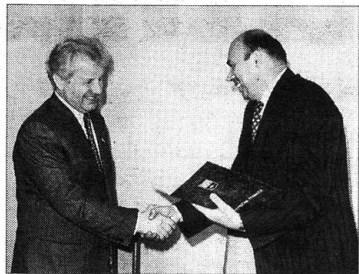
або Відні також усміхаються

Удливий читач скаже: о, дійшов конкурс і до Роксолани! Але ж хіба сама історія не пропонує вам ту саму азартну гру, хіба ви не готові вигукнути услід за кіноперсонажами: «Я й сам купив би її!» Ми ж пропонуємо дещо більше: не купити, а наблизитися до неї, що було не так просто навіть для всемогутнього султана. А в такому наблизненні є певний сенс, як побачимо нижче.

(Закінчення на 3-й стор.)

Увага: конкурс!

У номер

10 неспокійних літ
Славутича

(Початок на 1-й стор.)

Власне Славутич міська рада на своїй нещодавній сесії високо оцінила позицію народних депутатів і вирішила нагородити групу народних обранців почесними грамотами міста.

19 травня ц. р. голова Славутицької міської ради Володимир Удовиченко вручив грамоти Голові Верховної Ради Олександр Морозу, голові Комітету з питань Чорнобильської катастрофи Володимиру Яценку та консултантові цього комітету Михайлу Борисюку.

Володимир КОРОЛЮК,
Юрій ВЕНГЕРШ (фото).Парламент цього тижня
забиватиме «гвіздки»

Цього племарного тижня передбачено розглянути 15 законопроектів, кожен з яких, за словами заступника Голови Верховної Ради Віктора Мусіяка, «як гвіздок — в економічному і політичному значеннях». Депутати мають обговорити питання про націоналізацію в Україні: подано два законопроекти — Н. Вітренко та О. Кожушка. Можна вже наперед про-

гноувати гарячі дискусії в залі, бо націоналізація — це не тільки «експропріація експропріаторів»: визначення цього питання, зауважив В. Мусіяка, повинно бути дуже чітким, щоб «не було сваволі в межах політичної коїтунктури».

Цього тижня знову актуальними стануть «податкові дебат» — парламент повертається до славновісного «пакета». Не виключено, скавав Віктор Лавренційович, що заплановано з 26 травня тіжневну роботу в округах доведеться замінити на пленарні засідання: адже їхати до виборців, по суті, ні з чим. Якщо вдасться відпрацювати податкові закони, можна нарешті перейти до бюджету.

За попередніми планами, у середу парламент має розглянути Цивільний кодекс — «другу Конституцію громадянської держави». До речі, Віктор Мусіяка, один з авторів цього надзвичайно важливого документа, вважає: якщо Верховна Рада цього скликання прийме Цивільний кодекс, вона справді увійде в історію нашої держави за значущістю зробленого. Віктор Мусіяка висловив свою особисту думку з приводу зауважень Президента до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», які також мають розглядати цього тижня: деякі з них, безумовно, треба врахувати, але є пропозиції, що концептуально змінять закон, якщо їх реалізувати.

Відповідаючи на запитання журналістів, заступник Голови Верховної Ради торкнувся ще однієї «делікатної» теми — відомого рішення Конституційного Суду з приводу депутатів-суміжників: «Я б не назвав його Соломоновим», — зізнався В. Мусіяка. На його думку, Конституційна угода — суто політична акція, яка не могла скасувати Конституції 78-го року. Але... Після рішення Конституційного Суду словами «не розмазують». Тим паче, чукаками.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Чекаємо. Читаємо листи

Президент України Леонід Кучма прийняв заступника голови російського уряду Валерія Серова, який очолює делегацію на переговорах щодо очікуваного візиту. Обговорювали програми візиту російських прем'єра та президента.

Тим часом Леонід Кучма одержав листа від Президента Росії, у якому Борис Єльцин інформує про підписку угодження проекту документа стосовно відносин Росії та НАТО. У листі відзначається, що проект документа «відкриває дорогу до зміцнення стабільності в масштабах усієї Європи» та «безсумнівно, позитивно позначиться на загальному політичному кліматі в Європі».

Якщо приватизували «чикагські хлопчики»,
то чії хлопчики націоналізуватимуть?Ранкове і денне
засідання
20 травня

Внесення першим на розгляд сесії проект закону «Про націоналізацію майна в Україні», як і слід було очікувати, викликав неоднозначну реакцію народних депутатів. Хоча б тому, що існує три варіанти цього законопроекту — народних депутатів Наталії Вітренко, Олександра Кожушка та Павла Кузнецова. Перша представила свій варіант Наталія Вітренко, від якої дісталось Міжнародному валютному фонду, і зокрема, як вона висловила, «чикагським хлопчиками» — тобто називали нею деяким молодим демократом — управлінцем, який начебто за чимось сценарієм спрямували приватизаційні процеси в Україні.

Наталія Михайлівна пропонує відмовитися від терміну «реприватизації», як вузького і слизького, і користуватися терміном «націоналізація». Під останнім вона розуміє примусове повернення у власність держави певного приватизованого майна.

Націоналізацію вона пропонує провести не лише шляхом примусового платного відчуження майна юридичних і фізичних осіб з необхідним

відшкодуванням за нього, а й розірвання у судовому порядку договорів купівлі-продажу цього майна або визнання цих договорів такими, що суперечать закону.

Якраз в останньому автор іншого варіанта законопроекту Олександр Кожушко вважає дублюванням вже чинних законів і загалом вважає, що колега Вітренко вийшла за рамки предмета розгляду запропонованого законопроекту. На відміну від Наталії Вітренко, він вважає за доцільне, що націоналізацію майна повинен здійснювати не лише фонд державного майна, який не має права законодавчої ініціативи, а Кабінет міністрів загалом.

Парламент також має заслухати і варіант законопроекту Павла Кузнецова.

На початку засідання Верховна Рада вирішила, що останній тиждень травня частину депутатів може працювати в округах, а частина — у комітетах. Вирішено також попрацювати у парламентських комітетах і другій половині сесії. Тобто сьогодні.

На денному засіданні тривало подання варіантів проекту закону України про націоналізацію майна в Україні. Автор третього альтернатив-

ного проекту Павла Кузнецова вважає, що підприємства, які мають для держави першочергове значення, можуть бути націоналізовані тільки за рішенням Верховної Ради України. З підприємствами місцевого значення мають працювати місцеві органи влади. Автор альтернативного законопроекту докладно зупинився на механізмі самого процесу реприватизації. Один з мотивів його — це повернення коштів державою власникам підприємств, що націоналізуються. Цей механізм має передбачити процедуру, за якої держава не повинна повертати власникам приватизованого підприємства більшість коштів, ніж підприємство коштувало під час приватизації.

Народні депутати України Станіслав Ніколаєнко, Петро Осадчук, Володимир Пилипчук, Віктор Пинзеник, Михайло Косів виклали свою позицію щодо прийняття цього закону. Спільна думка, яка об'єднує їхні виступи, полягала в тому, щоб не допустити сваволі чиновників під час визначення об'єктів, які мають повернутися в державне користування.

Більшість пропозицій стосувалася того, щоб усі три альтернативні проекти запропонованого закону звести в один варіант і потім винести на друге читання. Однак голосування не було результативним.

Анатолій БЕНЬ,
Анатолій
КРАСЛЯНСКИЙ.
Фото Сергія
КОВАЛЬЧУКА.Олександр МОРОЗ: Верховна Рада
відкрита для співробітництва

(Початок на 1-й стор.)

Що призвело до такого стану? На думку президента УСРП Анатолія Кінаха, що виступив з доповіддю перед 324 делегатами, — непослідовність дій Кабінету міністрів, який продовжує ситуативно, некомплексно реагувати на поточні економічні проблеми, а також запобігання діяльності Верховної Ради, котра гальмує прийняття вкрай важливих для економіки і країни законів з удосконалення податкової, соціальної політики і всього блоку економічних регуляторів.

Ці висновки підтримав і розвинув у своєму виступі на з'їзді Президент України Леонід Кучма, який доклав жорстко висловився на адресу і виконавчої, і законодавчої гілок влади. Завдання досягти в поточному році стабілізації виробництва, вважає він, нині під загрозою зриву.

Якщо у базових галузях така стабілізація намітилася, то в машинобудуванні, легкій, харчовій, лісовій і деревообробній промисловості, виробництві будівельних матеріалів ситуація набула загрозливого характеру. Вона практично вийшла з-під контролю уряду, міністерств і відомств. Склад виробництва у загальних галузях за 4 місяці поточного року становив 12,9—19,2 відсотка. Протягом квітня зовсім не працювали 1,1 тисячі промислових підприємств, або 12 відсотків від загальної кількості.

Фактично зупинився інвестиційний процес.

Протягом січня—квітня 1997 року будівельні організації виконали обсяг робіт на 22,1 відсотка менше, ніж торі.

Погіршення фінансовий стан підприємств. Не тільки окремі з них, а й цілі галузі, зокрема енергетика, завершили чотири місяці поточного року з від'ємною рентабельністю.

Не розв'язується проблема погіршення заборгованості у зарплаті, пенсіях, інших соціальних виплатах. Тільки у квітні за-

Оскільки немає нездоланих об'єктивних перешкод подальшої економічної кризи, то все випадає, очевидно, у рівень економічного керівництва, діяльності промислових структур, у їх неспроможність виконувати свої безпосередні службові обов'язки.

Однак і Верховна Рада, як вважає Президент, не здатна створити законодавче поле, достатнє для реалізації нею ж схваленого курсу економічних

законопроектів. Більше того, ряд депутатів є членами УСРП.

Новий пакет податкового законодавства — це низка нових законів і більш як 287 змін до 63 чинних. Прийняти це за одну ніч, як дехто з сарказмом посилається на досвід прийняття Конституції, неможливо. Не слід забувати, що прийняття Конституції було вінцем шестирічної копіткої роботи. Не менш копітка робота триває й нині. Один лише приклад. Одіозною вже стала фраза про сімнадцять мільярдів гривень, що їх «з'їдають» різноманітні пілги. Скрупульозні розрахунки засвідчили: якщо сплачувалося все, що було обіцяно, було б щонайбільше шість мільярдів, а насправді залишається тільки два. І це у кожній поправці, у кожній зміні.

У комітетах Верховної Ради цінують практичний досвід промисловців і підприємців, парламент був і залишається відкритий для співробітництва. На завершення виступу Олександр Мороз подарував керівництву УСРП 11 томів законів України і порекомендував захищати інтереси товаровиробників. Діяти економічному об'єднанню, у правовому полі, а не бути заручниками політичних ігор.

У роботі з'їзду взяли участь члени уряду на чолі з Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, депутати, голови обласних, міських і районних органів самоврядування.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

боргованість у зарплаті платі зросла на 1,2 відсотка. За станом на 10 квітня, 11,7 мільйона чоловік, зайнятих у галузях економіки, не отримали вчасно зарплату.

На жаль, досі не вироблено економічних механізмів стимулювання виробничого процесу.

Сприятливі економічні передумови, пов'язані з досягненням грошової стабілізації, істотним зниженням інфляції, налагодування необхідних економічних зв'язків, належно не реалізуються.

перетворень. І річ тут не тільки у професіоналізмі, рівні компетентності окремих депутатів. Даються звязки передусім намірної політизованості, протягнені будь-що стримати ринкові перетворення, деградацію економічного ситуації і отримати у такий спосіб відповідні дивіденди.

Однак у виступі Голови Верховної Ради Олександра Мороза було наголошено, що промисловці і підприємці завжди мали можливість брати участь у розробленні тих чи інших

Фондовий ринок — ключ до відродження економіки

19 травня під час зустрічі Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з головою Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку Олегом Мозговим, керівниками структурних підрозділів відбулася запланована і ґрунтовна розмова про становлення та роль цього органу управління, утвореного не за галузевим, а функціональним принципом.

Як відомо, 26 листопада минулого року набув чинності прийнятий Верховною Радою закон «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні». За класичним зразком коле-

ґальності — з парламентським календарем затвердженням — народилися і сама держкомісія. Тому і не випадково було перше ділове запитання високого гостя: «Чи відповідає діяльність комісії ідеології закону?». Навколо цієї тези і будувалася в подальшому довірчій та відвертій діалог.

Підкреслювалося, що система фондового ринку не менш важлива за банківську систему. Що саме її призначення й обов'язок організувати рух капіталу. Добитися, щоб механізм такого руху був загальнодоступний, прозорий, справедливий. Максималь-

но сприяв стабілізації, а далі — розвитку виробництва на основі вітчизняного та іноземного інвестування. Йшлося про необхідність прискорити законодавче врегулювання діяльності акціонерних товариств, пайових фондів громадян як вкладників капіталу в національну економіку тощо.

Голова Верховної Ради запропонував комісії більше зосередитися на підготовці законопроектів, необхідних для розвитку фондового ринку, пообіцяв дієве сприяння в роботі.

Прес-служба
Верховної Ради України

У Конституційному суді України

ПРОТЛУМАЧИЛИ: МОЖУТЬ!

13 травня Конституційний суд України оприлюднив рішення щодо так званої справи про виключення депутатського мандата з іншими видами діяльності. Навіть ми публікуємо витяги з офіційних документів.

З рішення Конституційного суду України про офіційне тлумачення статей 58, 78, 79, 81 Конституції України та статей 243-21, 243-22, 243-25 Цивільного процесуального кодексу України (у справі щодо несутимості депутатського мандата)

Конституційний суд України вирішив:

1. Статтю 58 Конституції України та пункт 2 Перехідних положень Конституції України потрібно розуміти так, що для частини другої і третьої статті 78 та частини четвертої статті 81 Конституції України щодо несутимості депутатського мандата з іншими видами діяльності не поширюється на народних депутатів України, обраних у період від 27 березня 1994 року по 8 червня 1995 року, якщо вони поєднали депутатський мандат з іншими видами діяльності до 8 червня 1995 року, коли на конституційному рівні було встановлено обмеження на таке поєднання.

2. Словосполучення «інші види діяльності», яке вживається у частині четвертій статті 81 Конституції України, потрібно розуміти так, що ним охоплюються види діяльності, передбачені частинною другою статті 78, і види діяльності, які згідно з частинною третьою статті 78 Конституції України встановлюються законом.

3. Частина третя статті 81 Конституції України, яка передбачає порядок дострокового припинення повноважень народного депутата України за рішенням Верховної Ради Украї-

ни, стосується виключно випадків, передбачених частинною другою статті 81 Конституції України, не поширюється на випадки, передбачені частинною другою статті 78 Конституції України.

До випадків, передбачених частинами другою і третьою статті 78 Конституції України, застосовується відповідно до частини четвертої статті 81 Конституції України судовий порядок дострокового припинення повноважень народного депутата України за нормами цивільного судочинства.

4. Вимоги статті 79 Конституції України не поширюються на народних депутатів України, обраних до набуття чинності Конституції України 1996 року.

5. Рішення Конституційного суду України відповідно до статті 150 Конституції України є обов'язковим до виконання на території України, остаточно і оскарженню не підлягає.

6. Рішення судів загальної юрисдикції про дострокове припинення повноважень народних депутатів України на підставі статті 78 Конституції України у зв'язку з рішенням Конституційного суду України підлягають переладку.

7. Рішення Конституційного суду України набуває чинності з дня його офіційного оприлюднення.

8. Рішення Конституційного суду України підлягає опублікуванню у «Вісник Конституційного суду України» та в інших офіційних виданнях України.

Судді Конституційного суду О. Мироненко та М. Савенко виклали свою окрему думку стосовно наведеного рішення.

Зокрема, О. Мироненко

зазначає, що згідно з загальноприйнятими принципами сучасного права Конституція України є нормативним актом найвищої юридичної сили негальної дії, тобто її норми поширюються на всі факти минулого і праводиспозитивні, які виникли до набрання чинності Основним Законом, за винятком випадків, чітко окреслених у розділі XV Конституції України 1996 р. Отже, колишні конституційні норми, які не заборонили (до 8 червня 1995 р.) поєднання депутатського мандата з іншими видами діяльності, втрачають юридичну силу стосовно всього складу нинішнього депутатського корпусу незалежно від часу обрання народного депутата України.

На думку О. Мироненка, невиконання народними депутатами зобов'язань збільшиться з поперендію місії роботи у разі обрання не відповідає принципам справедливості вимог моралі Загальної декларації прав людини, нормам Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, принципам Основного Закону України.

В окремі думки судді Конституційного суду М. Савенка йдеться про те, що Конституційний суд України не вправі вирішувати питання про відповідність законів та інших правових актів не чинній Конституції держави, бо Конституцію України 1978 року визнано такою, що втратила чинність. Отже, висновок суду зроблено з перевищення установлених Конституцією України і Законом України «Про Конституційний суд України» повноважень.

Положення законів України «Про статус народного депутата України», «Про назву, структуру і

кількісний склад нового парламенту України», «Про вибори народних депутатів України» з наступними змінами і доповненнями в частині встановлення умов здійснення народними депутатами своєї діяльності на постійній основі і несутимості депутатського мандата із зайняттям іншою трудовою діяльністю не суперечать чинній Конституції України, і дія цих законів визнається відповідно до статті 1 Перехідних положень Конституції України.

З огляду на викладене висновок про неурегульованість окремих положень цих законів з Конституцією України 1978 року не можна визнати достатньо обґрунтованими.

Положення статей 93, 111 цієї Конституції України, на які є посилалися в рішеннях, також передбачають звільнення народних депутатів України від виконання службових обов'язків на весь період своїх повноважень у випадках, передбачених законом.

Згідно із статтею 114 Конституції України 1978 року порядок діяльності Верховної Ради України та її органів визначається Регламентом Верховної Ради України та іншими законами України, що видаються на основі Конституції України. Значення вище законів прийнято відповідно до статті 114 Конституції України і їх не можна визнати такими, що прийняті не на основі Конституції України 1978 року.

Статтю 58 Конституції України викладено чітко, зрозуміло, і практичної необхідності у її з'ясуванні або роз'ясненні, офіційній інтерпретації немає, тому положення цієї статті офіційного тлумачення не потребують.

Увага: конкурс!

Наближення до Роксолани, або бідні також усміхаються

(Початок на 1-й стор.)

... Телепрес «єру доводжаної» «Роксолани» Бориса Небєріде показують пізно та ще й у розпал горючої ліхманки. Але фільм — дивляться, і вже очевидно: про нього можна говорити навіть у поважній компанії, не боячись звинувачень у мильно-оперному патріотизмі. Та не все просто. Привчений до прилизування класичних мильних опер, першу серію «Роксолани» споглядаєш із розачем. Другу серію — пропусаєш з викуком Богдана Жолданка: «І чого випреді!» Коли ж підходить третя, кажеш собі: а дай-но гляну, хто там ще лишився живий і як вони виступають з химері, яку самі собі придумали? І тут ти раптом потрапляєш у полон подвійного інтересу: до фільму як такого і до першої української спроби цей фільм зробити.

Застаєш, «Іззурі» було на нашому екрані легше, бо ми цікавилися сюжетом без уваги до псевдобразильського антуражу. Мабути, у подібних серіалах важко позбутися певної «бразильності», вона є й у «Роксолани», але тут будь-яка історико-побутова неточність чи невадла репліка сприймається надто ревниво, бо все це надто близьке кожному. Тому-то різке вухо суконого мова фільму, що іноді звучить як недбайливий переклад з есперанто на несправжньо українську. Тому-то муляють око несподівані епізоди, зроблені з таким поспіхом, що актори не встигають їх зіграти.

Але є в «Роксолани» й речі, неспівнісні конверсним серіалам. Приміром, у перших п'яти серіях тут більше странно опрацьованих другорядних чи й зовсім крихітних ролей, ніж у шість «Іззурі».

І вже зовсім не схожа Роксолана Олґи Сумської на типову серіальну «рабину». В ній притягує не стільки сюжет (знайомий наперед), скільки щось метафізичне, як ота усмішка, несподівана, неспівна, майже дитяча, що осяває її обличчя в найневідповідніших для бідної дівчини ситуаціях — немов передчуєть її вдалу на радість.

Якраз завдяки олій усмішці трикутнику Сулейман — Роксолана — Степан видається трикутником великим інтригуючим і нерівноважним. Схоже, що «Іззурі» тут ні при чім — сама Роксолана, навіть, не бачивши дивно-нерівного інтелектуального сугнана, віддає йому перевагу перед своїм пісенно-канонічним женихом. В усім разі, така крамольна підлога у глядача виникає, незважаючи на сюжет і на те, що перша зустріч султана з Роксоланою вирішена у фільмі до смішного здрібно, по-школярськи, немов у серіалі «Перші пошуки».

Очевидно одне: фільм став феноменом суспільної свідомості, ще не будучи до кінця побаченим і осмисленим. А оскільки мистецтво, як казав один юрист, належить народowi, то кому ж ще той феномен осмислювати? Отже, наша газета оголошує конкурс читальських відгуків і симпатій на серіал «Роксолана». При цьому керуємося своїм постійним принципом: газета мусить морально і матеріально підтримувати вітчизняного (кіно) виробника і вітчизняного (кіно) споживача.

А ТЕПЕР — КОНКУРС!

Він проводиться у два етапи.

Умови першого етапу до неможливого прості. Отже, після перегляду перших десяти серій «Роксолани» на УТ-1 чекаємо від наших читачів:

1. Крайнього ПОЗИТИВНОГО відгуку на «Роксолану» (плюс ваша оцінка трьох найкращих ролей — чоловічої, жіночої, епізодичної).
2. Крайнього КРИТИЧНОГО відгуку на «Роксолану» (плюс ваша оцінка трьох найгірших ролей — чоловічої, жіночої, епізодичної).
3. Чому я за/проти (не за/проти) «Роксолани»? — завдання для дівчат усміхнуто (плюс ваша оцінка трьох найкращих ролей).

Кращі читальські відповіді відзначатимуться преміями 500, 300 і 100 гривень. Тобто, премій у першому етапі усміхнуто лев'яч.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ:

— відгуки мають бути вмотивовані: що, чому і як, а не просто «подобається» — не подобається»; — обсяг відгуку — не більше трьох машинописних або рукописних сторінок; — разом з відгуком маєте обов'язково надіслати копію передплатної квитанції на «Голос України» і на «Голос України—Тиждень» на другий півріччя 1997 року;

— умови другого туру конкурсу (після перегляду наступних серій «Роксолани») будуть практично такими ж, отже, ви маєте змогу грати і виграти ще раз!

Кращі відгуки — публікуватимуться. Бажаємо успіху й чекаємо листів з поштою «Роксолана» на конверті.

На фото: Ольга Сумська, актриса Київського театру імені Лесі Українки, виконання ролі Роксолани.

Все вже було. А такого — ще ні

(Початок на 1-й стор.)

Крім того, значення вище Указом Президента скорочується кількість видань, що до цього мали державний підпис, зокрема, політичних партій, взагалі закладено скорочення видань (пункт 4 Указу). Небудула затримка початку передплатної кампанії завдяє відсутності свободи слова і діяльності ЗМІ, інформаційному простору України.

Зволення за передплатою періодичних друкованих видань об'єктивно ставить під загрозу досягнення передплатних тиражів першого півріччя 1997 року, викликає занепокоєння редакційних колективів і справедливо обурення передплатників. Триває порушення статті 34 Конституції України та статті 9 і 10 Закону України «Про інформацію» в частині задоволення інформаційних потреб громадян України. Комітет висловлює стурбованість таким станом передплатної кампанії і сподівається, що органи виконавчої влади вживуть термінових заходів щодо виправлення становища.

Передплата-97

Передплату на II півріччя не оголошено. Але «Голос України» передплатити можна

(Початок на 1-й стор.)

За словами Валентина Петровича, «тайм-аут» за передплатою пояснюється тим, що не публікувалися Закони України «Про податок на додану вартість». У ст. 5 його, зокрема, зазначається, що від оподаткування звільняються операції з... «продажу (передплати) і доставки періодичних видань друкованих засобів масової інформації вітчизняного виробництва».

А як же такого важливого документа розпочинати передплату? Слушно запитує Валентин Петрович: — І все ж частково ми її оголосили, зважши певну відповідальність на себе.

Валентин Луценко також поінформував «Голос України» про те, що, згідно з Указом Президента України від 16 квітня ч. р. про державну економічну підтримку вітчизняних мас-медіа, Кабінет має визначити видання, які можуть розраховувати на цю підтримку. Досі «Україна» відповідного списку не отримала.

За твердженнями Валентина Луценка, Міністерство у справах преси та інформації підготувало проект постанови «Про тарифи на розповсюдження друкованих засобів масової інформації» і, погодивши з міністерствами зв'язку і транспорту, передало його до Міністерства фінансів.

Отже, передплата розпочнеться тоді, коли наші фінансисти зв'яжуться з проектом, а Кабінет міністрів віддасть відповідну постанову. Довга дорога нагору, довга дорога — згорі...

А тим часом редакції, читачі, та й сама «Україна» перебувають у стані зазвичай чихаючої амбівічності інтересів. За прогнозами спеціалістів, загрозима з передплатою загрозить втраченою третини тиражу всіх видань і, звісно, чималими збитками.

І це одне питання зависло у повітрі: якою буде ціна послуг по доставці преси? Іван ІЛІЯШ

У номер

● Токіо

Чекають на нашу стабільність?

Звершившись офіційний візит міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка до Японії. Візит видався корисним: у цій країні не приховували інтересу до нашої держави. Було ще раз підтверджено, що у справах політичних мислів Японії не маємо жодних непорозумінь. Співробітництво активно розвивається: наприклад, торік Україна підтримала Японію під час голосування про надання їй статусу не постійного члена Ради Безпеки ООН і нині відстоює постійне членство. Японія сподівається на український голос і під час розв'язання питання щодо проведення виставки «Експо-2005» (голосування відбувається 12 червня в Монако). Геннадій Удовенко, до речі, відвідав місто Сето (префектура Аїчі), де вже розпочав підготовку до майбутньої виставки, мав зустріч з керівництвом префектури.

В розмові з японськими партнерами міністр закордонних справ не раз зазначав, що Україна зацікавлена в налагодженні передових економічних співпраць. Хоча товарооборот між нашими країнами поки що невеликий (200 мільйонів доларів), але вже торік він зріс на 45 мільйонів. У нас уже зареєстровано з десяток спільних підприємств, це більше провідних компаній вже готові розпочати діяльність на українському ринку. З тим, що працюють в галузях — аерокосмічній, транспортному літакобудування, суднобудування, ми, переконаний Геннадій Удовенко, можемо вже тепер говорити на рівних. Очікує Україна і на японські інвестиції. Єдина перепона для економічного співробітництва — наша економічна нестабільність.

У Токіо Геннадій Удовенко мав зустріч з міністром закордонних справ Японії Ю. Ікедою, під час якої підписано меморандум про створення та діяльності Японського культурно-ділового центру в Києві. Також члени делегації зустрілися з міністром фінансів Японії Х. Міцузукі, віце-президентом Ексімбанку А. Намбарою, головним керуючим директором корпорації «Міцубі» К. Сато, відвідали токійську фондову біржу.

А вчора, в останній день візиту, відбулися переговори з президентом «Кейларен» (об'єднання провідних японських корпорацій та фірм) паном Тойодою, з керівництвом корпорації «Сумітомо», що входить до «українського комітету» «Кейларен».

Окрім того, учора Геннадій Удовенко зустрівся з головою палати представників парламенту С. Іто і передав йому листа від Голови Верховної Ради України Олександра Мороза. Відбулася зустріч з членами парламентської асоціації японсько-української дружби.

Наталія ФІЛІПЧУК,
спеціальний кореспондент «ГУ».

● Київ

Батьківщина пам'ятає,
батьківщина знає...

Учора в Україну з тривалим офіційним візитом прибув парламентський статс-секретар Федерального міністерства внутрішніх справ, уповноважений федеральною владою з питань переселення доктор Горст Ваффеншміт. На зустрічах із Головою Верховної Ради Олександром Морозом, віце-прем'єром І. Курасом та головою Державного комітету у справах національностей та міграції В. Євтухом вирішуватимуться проблеми етнічних німців, які мешкають на території України.

Горст Ваффеншміт відвідав також Одесу й інші міста України, де зустріється з представниками німецьких меншин.

Дослідно

Війна скінчилася. Але ж вона була!

СВІТОВА ПРЕСА, як і раніше, не омине увагою події в Росії, аналізуючи мирний дозвіл, підписаний у Москві президентом РФ Б. Єльциним та президентом Чечні А. Масхадовим.

Німецька газета «Рейніше пост» розповідає: «Мирний договір свідчить про прагнення керівництва Росії та Чечні дійти згоди. Саме тому розв'язання суперечливих питань, зокрема щодо політичного статусу Чечні, буде відкладено. Якщо такі методи виправдають себе, то вони можуть стати моделлю для розв'язання проблем кавказького регіону загалом».

Німецька газета «Франкфуртер рундschau» дотримується іншої думки: «Борис Єльцин цього разу перевірив сам себе: у Кремлі урочисто оголошено про припинення війни, якої офіційно нібито й не було. Тепер Єльцин стверджує, що зовсім не він перший підняв меч війни, направивши у грудні 1994 року війська на Кавказ. За його словами, війна між Росією та Чечнею — давня й розпочалася десь 400 років тому. Такі твердження начебто звільняють кремльського лідера від відповідальності за 50 тисяч загинувших під час цього збройного конфлікту. Щодо

чеченців, то до намагань Бєльцина виправдати себе вони поставились байдуже. Для чеченців нині головне те, як довго можна буде довіряти словам російського президента. Адже документ, підписаний у Москві, лише віддалено схожий на справжні угоди, які мають ратифікуватися парламентами. Значення цього документа буде залежати від того, чи вистачить обом сторонам доброї волі для нелегкого примирення. А воно справді буде нелегким, адже поновити довіру і забути про минуле в одну мить неможливо».

З огляду радіо
«Дойче велле».

Наш диплом на Заході не папірець.
Але й не дозвіл на роботу

ЩО НЕ КАЖІТЬ, а навчатися за кордоном престижно. І нині, коли стало більше можливостей отримати освіту на Заході, серед талановитих студентів українців дедалі більше. Частина з них продовжує там навчання, розпочав на батьківщині. Їм добре відомі вагання і сумніви щодо того, як оцінять у зарубіжному закладі їхні атестати, свідоцтва, дипломи, отримані в Україні. Як до них ставляться на Заході? Чи не вважають наші документи про освіту просто «папірцями»?

Загалом, проблема визнання зарубіжних дипломів є у всіх країнах світу. Десятки тисяч молодих людей з Китаю, Ірану, Малайзії, Марокко їдуть здобувати освіту до Європи чи США. Та й самі європейські держави не цураються чужою освітою. Але в однакових навчальних закладах — різні дисципліни, терміни навчання і навіть шкала оцінок. В одній країні термін навчання становить чотири роки, в другій — п'ять. Навіть щільне навчання в різних державах триває і 10, і 11, і 13 років. Бувало, випускникам «десятирічок» не дозволяли вступати до зарубіжного вищого навчального закладу, бо вони не досягли відповідного віку.

Зрештою у всіх державах дійшли висновку: найголовнішим має бути не термін навчання, а обсяг знань. І вже з 1950-х років країни почали укладати угоди про взаємовизнання атестатів по середню освіту, дипломів та вчених ступенів. Ці угоди були

переважно регіональними. У Європі з 1953 року ратифіковано кілька конвенцій про взаємовизнання дипломів. Країни соціалістичної співдружності також підписали такий документ. Шоправда, ці конвенції не завжди «спрацювали».

Україна має угоди про співробітництво в галузі освіти (що передбачають і взаємовизнання документів про освіту) переважно зі східноєвропейськими державами (Болгарією, Угорщиною), країнами СНД та іншими державами — В'єтнамом, КНР, Гвінеєю, Ізраїлем, Бельгією. Нещодавно підписано ще один надзвичайно важливий документ — Конвенцію про визнання кваліфікацій вищої освіти в європейському регіоні, яка діє під егідою ЮНЕСКО та Ради Європи. Крім того, 78 держав і без укладення угод визнають документи про освіту, одержані в Україні.

Отже, що може і чого не може нині український студент за кордоном? Має право вступити до вищого учбового закладу. Вступивши до університету у нас, вже за два роки може продовжувати освіту за кордоном опрацювавши третій курс. А вже маючи український диплом, може вступити до аспірантури у будь-який європейський університет — там це називається докторантом.

А чого не може? У більшості міжнародних конвенцій про взаємовизнання дипломів закладено принцип: за кордоном студент не може мати більше прав і пільг, ніж удома. Тобто, якщо ви маєте складати вступні іспити до університету в Україні, то в Франції ви не можете потрапити до

вузу лише за оцінками в атестаті, як це роблять молоді французи.

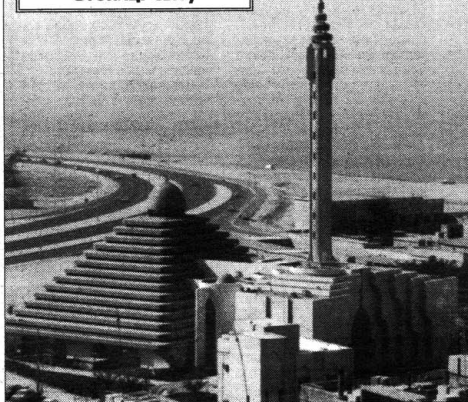
Крім того, переходиючи з нашого вузу до зарубіжного, ви маєте «докласти» всі ті предмети, які ви було у вашій програмі, але які вже вивчили майбутні однокурсники. Не зможете ви продовжувати навчання за кордоном і тоді, коли у вас документи про освіту в Україні — недержавного зразка. Наприклад, якщо ви навчалися в одному з нових «комерційних» вузів, серед яких не всі мають державну ліцензію.

Але, за словами начальника управління керівних та педагогічних кадрів Міністерства освіти України Віталія Погребняка, отримати дозвіл на продовження навчання за кордоном та домігтися, щоб ваш диплом визнавали в цій країні — нескладно.

Однак є тут одне «але». Скориставшись тим, що наші дипломи визнають на Заході, можуть переважно ті, хто прагне навчатися за кордоном. А отримати роботу в західних країнах, маючи український диплом, — надзвичайно важко. Увайте: ви маєте медичну, юридичну чи інженерну українську освіту, виїхали на постійне місце проживання за кордон і отримали там підтвердження своєї кваліфікації. Але право працювати за фахом ви отримаєте лише після великої кількості екзаменів, тестів, перекладу і т. п. І з такими труднощами зустрічаються за рубежом не лише українці. Тож, навіть навчаючись в іноземній державі, більшість наших співвітчизників знають, що працювати вони повернуться, імовірно за все, додому.

Наталія БЕДРИЧУК.

Столиці світу

На знімку: одна з сучасних мечетей в Ель-Кувейті — столиці Держави Кувейт.

Хто сміється останній

Не буде того в Того

Дипломатичним скандалом нещодавно затрясли відносини між Сполученими Штатами й африканською державою Того. Віце-консул США Джоел Брендрайх оголосили персональну грату в Того і наказали залишити цю країну протягом 72 днів.

Причиною такого суворого поведіння тогoleзців з дипломатом стала ганебна поведінка американця. Стався неприємний інцидент: група тогoleзьких танцюристів оформлювала візи для виїзду до Атланти, на Весвітній фестивалі негритянсько-африканського мистецтва та культури. Але американський віце-консул вирішив але пожартувати (чи позуватися?) і заявив, що артисти мають довести свій професіоналізм, станцювавши у... дворі посольства.

Певно, це запрошення було не дуже чемне, бо танцюристи і представники міністерства культури Того сприйняли його як образ. Один з членів уряду згодом так прокоментував оголошення американського дипломата персональну грату: «Ми не можемо дозволити, щоб ті, хто дає нам уроки щодо дотримання прав людини, першими неважають їх у Того».

Експрес-інтерв'ю

РОЗГОРНЕМОСЯ?

В ОСЕНІ цього року в Гельсінкі відбудеться засідання спільної українсько-фінляндської комісії з економічного співробітництва. Про це кореспондентів «ГУ» повідомив заступник генерального директора відділу зовнішньоекономічних зв'язків міністерства закордонних справ Фінляндії Кауко ЕМСЕН, який побував у Києві.

— Питання, що розглядаються під час третього засідання спільної українсько-фінляндської комісії, можна назвати традиційними: поживлення торгівлі, залучення фінляндських інвестицій в українську економіку, створення спільних проектів. На жаль, нині наше співробітництво досить мляве.

Товарооборот становить близько 100 мільйонів доларів — на такому рівні Фінляндія торгує з невеликими або віддаленими країнами: Парагвайом, Чилі, Кенією. А співпраця з Україною має великі перспективи. Зокрема, ми б могли здійснити спільні проекти в галузі енергозбереження, лісовому господарстві, телекомунікації, харчовій промисловості. Є й цікаві екологічні програми.

Нині підписано чимало угод, спрямованих на розширення двосторонньої співпраці. Але ці домовленості не завжди втілюються в життя. Фінляндські компанії «торгують» свою діяльність в Україні, товари часто потрапляють до покупців через треті країни. Сподіваюся, ці проблеми можна розв'язати.

Посиленню захисту прав і свобод громадян

був присвячений пленум Верховного суду України, який щойно відбувся. Голова ВСУ Віталій Бойко в своїй доповіді звернув увагу на ті негативні явища, що мають місце в роботі судів і знижують ефективність правосуддя. Це тяганина в розгляді справ, бездіяльність засудження громадян, збереження репресивного підходу в судовій практиці при розгляді кримінальних справ.

Так, кількість справ, що розглядають суди з порушенням встановлених строків, збільшується.

Число необґрунтовано засуджених громадян минулого року, порівняно з позаминулим, зросло більш як на третину.

Через допущення судами помилок при вирішенні справ минулого року скасовано і змінено 12672 рішення в цивільних справах та вироків в кримінальних справах щодо 100369 осіб.

Йшлося також про випадки, коли організатори і активні виконавці тяжких і корисливих злочинів призначали покарання, яке у зв'язку з м'якістю було неадекватне тяжкості злочину і особі винного. За м'якістю покарання 1996 року скасовано вироків

ки щодо 1324 засуджених, що становить майже четверту частину від числа скасованих вироків.

У цивільному судочинстві найбільшу частку займає розв'язання майнових, житлових, трудових спорів. Задоволено 1,8 тис. позовів про поновлення права власності громадян, 6,7 тис. — про поновлення житлових прав, 2,2 тис. — про поновлення на роботі незаконно звільнених працівників і службовців. Суди дозволяють позови про стягнення зарплати, яку громадянам не сплачують місяцями. Проте рішення судів у цій частині залишаються в переважній більшості невиконаними.

При усуненні недоліків багато що залежить від самих судів і рівня їх фахової підготовки, ставлення до людини як суб'єкта права.

Разом з тим є чинники, що негативно впливають на роботу судів, усунення яких безпосередньо не залежить від судів та керівництва судів. Зокрема, і фінансові.

З метою удосконалення судової діяльності у сфері захисту прав людини пленум Верховного суду України прийняв відповідні постанови.

Алла ПАСТУШЕНКО.

«По зубрах - із табельної зброї»

Публікацію під таким заголовком вміщено в нашій газеті від 15 лютого н. р. У ній йшлося про браконьєрський вчинок працівників міліції Калінінського РВВС Вінницької області. Після полювання, куди вони виїхали з табельною зброєю, службовим транспортом, в Уладівському лісництві Лінтинського району стало менше на три зубри. Знищення цих тварин, нагадаємо, карається законом, адже їх занесено до «Червоної книги».

Про рішення суду, де нещодавно було розглянуто справу браконьєрів, розповів начальник відділу наглядів за додержанням природоохоронного законодавства обласної прокуратури Володимир ВАСИЛЮК:

— Найприкріше те, що порушили закон працівники міліції, щоправда, ще колишні, адже всіх їх звільнено з посади. Старшина міліції А. Панасюк, волей міліцейського УАЗика А. Некротюк у компанії з військовослужбовцем О. Белінським на полювання збиралися, як на

бойову операцію. До того ж ще й хвилювали окочитої. Зубрів довго шукати не довелося — на їхнє стадо натрапили несподівано Уладівки. Некротюк зупинив машину і кілька разів пострілами з карабіна вбив двох тварин. Третю лише поранив. Проте втекти їй, закривавившись, не вдалося. Браконьєри добили красеня-зубра з пістолетів.

Затим їм знадобилася допомога. Знайшли її, хоч як це прикро, в особі того, хто повинен був вивести їх на чисту воду: лісник із с. Павлівки Б. Готор прибав до лісу трактором з причепом, куди й завантажили двох убитих тварин. Завершити «операцію», що так успішно розпочалася, горе-мисливцям знову не вдалося. На перешкоді став місцевий егер О. Сіваченко. Про те, як він зробив, причому ризикуючи життям, йшлося в згаданій на початку публікації.

Знищення зубрів дорого обійшлося браконьєрам: спершу за школу, заповідник природи, довелося викласти 7650 гривень, а тепер на них

чекають ще й чималі суми штрафу. За вирок суду найактивніший учасник «операції» та ще й, як з'ясувалося, її організатор Некротюк має сплатити 3000 гривень, а його співники Панасюк і Белінський — по 1500.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Військо

Невже західняки не люблять море?

Нещодавно інформагенція «Інтерфакс-Україна» спростувала твердження низки засобів масової інформації Криму про те, що офіцерський корпус Військово-морських сил України повсюди тільки представниками західних регіонів країни. За даними агенції, кожен другий курсант Севастопольського військово-морського інституту, де кують кадри для українського флоту, — севастопольський. Загалом із 1303 курсантів, які навчаються в інституті, 714 — кримчани. Виявляється, що найменше в СВМІ вихідців із західних областей України: немає жодного курсанта із Закарпатської області, з Тернопільської — лише 2, Чернівецької та Волинської — по 4, Львівської — 9 осіб. У 1996 році з Житомирської, Закарпатської, Тернопільської областей України до СВМІ не вступив жоден курсант.

Такі дивні диспропорції в підготовці кадрів для українського флоту спонукали мене звернутися за коментарем до начальника СВМІ капітана 1-го рангу В'ячеслава Сичова, який висловив певну стурбованість ситуацією. Хоча для її існування є об'єктивні причини. За його словами, звичайно, ніхто не забороняє галичанам чи волинянам, а також полтавцям чи харків'янам вступати до Севастопольського військово-морського інституту. На жаль, торік було скасовано без-

коштовні проїзні документи для абітурієнтів військових вузів, і це відчутно вплинуло на прийом курсантів з інших, особливо віддалених, регіонів України.

Щодо «засилья» місцевих у СВМІ, то традиційно севастопольські хлопці, а тепер вже і дівчата йшли шляхом батьків і обирали професію військово-морського офіцера. І нині значна частина курсантів продовжує сімейні династії. Тож, на думку капітана 1-го рангу В. Сичова, шлємком нормально, що більшість севастопольців обирають СВМІ, а не йдуть на навчання до російських військових училищ.

Тим часом командування інституту вживає заходи для того, щоб у ньому було представлено всі регіони України. Скажімо з Тернопільською областю Севастопольський військово-морський інститут уже уклав спеціальну угоду, тож тернопольці з офіцерськими погонями на українському флоті незабаром буде більш.

Р. С. До уваги галицьких парубків. За даними приймальної комісії СВМІ, документи на навчання цього року подали 58 севастопольських дівчат. Начальник інституту стверджує, що всі як одна — південні красуні.

Володимир ПРИТУЛА.

Сімферополь.

Кримінал

Знає собака, де вибухівка зарита

Останніми роками в структурі УМВС України в Дніпропетровській області з'явилося чимало нових підрозділів. Один з них — міжрегіональна вибухотехнічна служба, що була сформована в липні 1995 року. Командув підрозділом підполковник міліції Ігор Куліченко. Колективу, який складається всього з п'яти чоловік, допомагає спанієль Лорд. Його навчено знаходити вибухівку. Крім Дніпропетровської, за службою закріплено ще дві області — Кіровоградська та Запорізька.

Торік спеціалісти служби переглянули 80 місць подій. І хоча більшість таких зароз, як правило, виявляються фальшиві, розслідати не слід.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА.
(ДНАУ-Укрінформ).

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Трамів – 200, років – п'ять...

У селі Клесів Сарненського району, де розробляють поклади польського бурштину, поруч не припиняється й індивідуальне «освоєння» цього цінного каменю. Промисляють навіть серед білого дня. Невдаю, наприклад, двоє місцевих мешканців — Микола Чиж та Олександр Трофимець — так захопилися видобуванням «сонячного каменю», що й не помітили працівників міліції.

Оскільки незаконне видобування каменю карається законом, то самодіяльний старатець нагрожують позбавленням волі терміном до 5 років.

А назиряли його копачі всього якихось 200 трамів.

Рівненська область.

Повертаючись до надрукованого

Боляче за армію

ПРОЧИТАВ статтю у вашій газеті від 9 квітня 1997 року «Змінив гімнастерку на цук» Ольги Вітер і не зміг втамувати свої емоції. Сіє писати відгук на цю статтю. Спочатку хотівши подякувати всім журналістам, які сьогодні не мовчать і пишуть правду про найстрашніше.

Я, Кириченко Костянтин Іванович, майор запасу (ВПС), у даний час є головою Кіровоградського міського об'єднання ветеранів Афганістану та воєнних конфліктів у інших країнах. Я та мої бойові товариші пройшли сувору службу в лавах ВПС, пономали пороку в Афганістані. Але про «дідівщину», яка в наш час з'являється, не сходить, знали лише з чуток. Я не пам'ятаю такого випадку, щоб солдат знувався за солдата. Був порядок та дисципліна в армії. Офіцери несли кримінальну відповідальність за своїх підлеглих. І солдати були правослужбові, бо могли б отримати за «дідівщину» мінімум 4 роки дисциплінарного батальйону, а, може, й іще гірше.

Що ж коїться зараз в армії? Чи є там взагалі офіцери у повному розумінні цього слова? Яка мати сьогодні може відпустити свого сина до такої армії?

Я вважаю, що винні в «дідівщині» в армії не солдати, а офіцери, які займаються (точніше, не займаються) вихованням своїх підлеглих. Якщо ви мали б від офіцерів сувору за законом, а ті, в свою чергу, від своїх підлеглих, то не було б нещасних Юніків. Цікаво, хоча б один офіцер був покараний за подібну подію у своїй частині, роті, взводі? За такі злочини згідно з ст. 238 КПК України (неустатковий взаємодисциплінарний передбачається покарання у вигляді позбавлення волі до 12 років. Пане міністре оборони України, пане головний прокуроре Збройних Сил України, я хочу вас спитати: «Скільки офіцерів за останні п'ять років було покарано за цю статтю?»

У старій армії офіцер життя не шкодував заради врятування

на солдата. Так було в Афганістані, коли, виволокуючи з оточення одного-двох солдатів, гинули два-три екіпажі гелікоптерів.

Скаменіть, панове офіцери! Скаменіть, доки не пізно! Інакше вас проклянуть усі матері і навіть ваші нащадки!

До цього листа просимо приєднати і наші голоси від імені сотень й тисяч нинішніх та майбутніх солдатських матерів і батьків.

Сумуюмо разом з батьками загиблого юного солдата Юніна, таверуємо ганьбою посадовців осіб, що допустили цю смерть, прокламемо абицвч та звертаємося до «високих панів»: наведіть порядок в Українській армії чи розпустіть її! Це не армія, якщо в ній немає дружби та взаєморозуміння між солдатами, почувтв обов'язку та взаємодопомоги. Якщо забуто святе військове правило: «Сам загинь, а товариша врятуй», а замість цього солдати за потурання офіцерів розважаються тим, що калічать один одного та вбивають.

Така армія неспроможна бути захисницею Батьківщини. Скажіть міністре, чи читали Ви цю статтю? Скажіть, як же нам, батькам, чий діти перебувають в армії, тепер жити, знаючи, що над нашими дітьми так знураються та вбивають їх?

Як бути нам, батькам майбутніх солдатів? Адже це не перший випадок загибелі, а багатьо про які не знаємо. І не секрет, що більшість демобілізованих солдатів повертаються додому з ушкодженням здоров'ям, з порушеною психікою, з вибитими зубами і т. п.

Ми звертаємося до вашого сумління та обов'язку!

Всього 8 підписів.

Region: політичний спектр

Партійні тіні на веснянім обрії

Картинки з натури

Рівність як кредо

ЗНАСТАННЯ тепла знову завершує громадсько-політичні пристрасті на Кіровоградщині. 17 березня крайовий провід Руху організує мітинг у рамках акції «Зарплата». 18-го обласна організація Всеукраїнського союзу робітників пікетувала обласну адміністрацію. 26-го застрайкувала шахта «Ведмецька», 24 шахтарі якої відмовилися виходити на поверхню і просиділи декаду під землею. Її підтримали деякі інші підприємства...

Зрозуміло, що страйки самі собою не відбуваються. Потрібні причини, потрібні організатори. Такими «організаторами» стали, з одного боку, уряд і держава, які заборонили працюючим, особливо бюджетникам, у виплаті зарплати платити, допустити заперек освіти, культури, медицини і т. ін., з іншого — ті політичні сили, які намагаються спрямувати людське невдоволення в потрібне для них русло.

Усі кольори «веселки»

Політична палітра на Кіровоградщині досить розмаїта. Тільки зареєстрованих 14 обласних політичних різних політичних партій. А разом з незареєстрованими партіями, об'єднаннями, громадськими, молодіжними організаціями набереться до чотирьох десятків. Раніше саме вони задавали тон у політичному житті області. Тривали постійні ідеологічні змагання між лівими — соціалістами, до яких дещо пізніше, після легалізації, приєдналися комуністи, і правими, яких уособлював Народний Рух. У людних місцях висували щити з програмними документами, вирізками газет, з добірками критичних статей. Проводили мітинги, на яких ці документи озвучувалися, висували взаємні звинувачення, закликали людей під ті чи інші прапори. За раз же ситуація змінювалася. Партій, численних і ні, розвелось стільки, що в Кіровоградському держуніверситеті імені Винниченка вирішили навіть започаткувати «круглий стіл». «Центральна Україна: соціально-політична думка наприкінці XX століття», аби студентські історії, які матимуть другу професію — політолога змогли розібратися «хто є хто».

Критика

як рушій прогресу

Із зареєстрованих найчисельніша обласна організація КПУ (3265 членів, 211 осередків у містах і районах), яку очолює голова правління ВАТ «Кіровоградський ремонтно-механічний завод імені В. К. Таратута» Володимир Пузакос. Маючи більше двох десятків своїх представників в обласній раді, значну кількість у районних і сільських радах, комуністи намагаються проводити свої програмні положення саме через представницькі органи. Звісно, наскільки це вдається. Хоча не відмовляються й від громадських акцій. Як, наприклад, у листопаді 1995-го — на початку 96-го збір підписів за проведення Всеукраїнського референдуму з основних положень Конституції України. За даними обкому, тоді було зібрано 100 тисяч підписів. Коли ж до Верховної Ради України було подано узгоджений проект Конституції, 20 березня минулого року ліві організували в обласному центрі мітинг, на якому розкризували проект і діяльність Президента України.

Загалом же діяльність комуністів, їх участь у спільних заходах лівих має пропагандистський характер. Як і нинішнього квітня: ленінський суботник 19-го, покладання квітів і ленінські читання 22-го, підготовка до участі в святкуванні 1-го Травня, Дня Перемоги.

Не дуже відрізняються методами роботи і другі за чисельністю в області — соціалісти. Їх, об'єднаних в 138 осередків, 1365 членів. Голова обласної організації — депутат обласної ради, доцент держуніверситету Микола Садовий. Їх економічна програма, на відміну від комуністів, дещо зберальніша. Вони ставлять за мету відновлення соціалістичного способу виробництва, розвиток соціальної сфери і добробуту трудящих до рівня радянських часів, збереження державної власності в базових галузях промисловості, визнання землі всенародною власністю, збереження колективних господарств і колективної власності, державну підтримку АПК. Соціалісти виступають за багатокладну економічну систему, рівноправне становище різних форм власності за визначальною питомою ваги державного сектору економіки. А необхідною внутрішньою передумовою для соціалістичного будівництва є демократична політико-правова система.

Це, може, й правильно, але ж таку систему ще треба створити. Бо після тієї суспільно-економічної руїни, що її зазнала Україна, зробити це буде важко.

Б'ють за «соціал», б'ють за «демократів»

Дуже швидко зростають лави обласної організації Об'єднаної соціал-демократичної партії, яку очолює президент благодійного фонду «Лісиавет» Сергій Пересунько. Нині вона нараховує більше тисячі чоловік і має осередки у 18 районах області.

— Хоч нас і б'ють з обох боків — праві за те, що ми «соціал», а ліві — за «демократи», але ми тільки міміємо, — пожурав Сергій Іванович. — Та ми справді центристи, виступаємо за побудову демократичної економічно розвиненої держави. Вважаємо, що повинні бути різні форми власності, але в аграрному секторі — ми проти розвалу колективних господарств. Треба потужний потенціал АПК реформувати, зробити селян справжніми власниками, але не відчужувати в докапіталістичну систему виробництва. Що робити, як діяти — показує більш як столітній досвід існування розвинених країн Європи.

Ті, що блокуються

Дещо меншою є обласна організація Селянської партії України (голова — керівник обласної асоціації з виробництва яловичини «Кіровоградське» Андрій Скляренко). У районних вона має 57 осередків, які об'єднують 887 чоловік. Свого часу навіть випускали газету «Сільське життя», а потім, за браком коштів, припинили.

Обстоює збереження колективних форм господарювання, наявність землі у колективній власності, захист соціальних інтересів селян. На майбутній вибори, судячи з усього, йтиме у блоці з лівими.

Землю ладні продавати

Серед правих найчисельнішою обласною організацією є Народний Рух (керівник — начальник обласного управління Ошадбанку України Валерій Ретяко). Хоч чисельність рухівців у області порівняно й невелика — 13 осередків у містах і районах об'єднують лише 600 чоловік. Різноразмірні акції, культурницькі заходи, постійні вимоги до представницьких органів, владних структур з приводу економічних і соціальних проблем. Результативності сприяє те, що крайовий Рух діє не самотужки, а спираючись на підтримку багатьох громадських організацій — «Прогресиву», Всеукраїнське об'єднання ветеранів, а також на обласні організації інших партій правого і крайнього правого крила: Конгрес українських націоналістів, об'єднання «Державна самостійність України» та інші.

Діє в області, хоч і незареєстрований, Молодий Рух. Виходить газета «Дума». Мають своїх представників і в керівних управлінських, і в представницьких орга-

нах, приміром, заступник голови обласної адміністрації Анатолій Ревенко, який до цього очолював крайовий Рух.

Програма в галузі економіки досить відома — приватизація в промисловості, декларація і перетворення землі в предмет купівлі-продажу в сільськогосподарському виробництві, підтримка фермерства, зміна в пільговий бік кредитної політики. Останнім часом рухівці дещо частіше виступають на захист соціальних прав трудящих, вимагають погіршення боргів у зарплаті. Хоча, за словами консультанта оргвідділу обласної адміністрації Віктора Резніка, у проведенні мітингів у рамках акції «Зарплата» 17 березня взяли участь лише 145 чоловік — 100 в Кіровограді і 45 в Олександрії. Та й сам представник Руху на вже згадуваному «круглому столі» заявив, «що у нас в області традиційні симпатії виборців діляться між комуністами і рухівцями — поки що з перевагою перших». Рухівці це особливо не засмує. Днями обласна газета «Народне слово» повідомила про те, що створено на рівні області виборче об'єднання «Рух за народ, за Україну». До нього увійшли крайові організації «Прогресив», Конгрес українських націоналістів, Всеукраїнського об'єднання ветеранів, Союзу українців, Молодого руху, і є надія на входження й інших.

Самі по собі й проти іноземних інвестицій, а також збирають підписи

Дещо особіно від рухівців стоїть обласна організація УРП (голова Микола Безлатий). Хоч кількісно вона й невелика — лише дві сотні партійців, об'єднаних у 12 районних та міських осередків, але діє наполегливо і цілеспрямовано. Втілює в життя свої програмні принципи, проводить масові акції.

— Ми, як і раніше, виступаємо за приватну власність на землю, за приватизацію підприємств, — сказав заступник голови обласної організації УРП Віктор Полтавець, — але в грудні минулого року на з'їзді змінили свій погляд на «середній клас». Це робітники, селяни, вчителі, лікарі — ті, хто мав би бути забезпечений, який платив нормальну зарплату. Ми проти іноземних інвестицій, треба самим зусиллям братися за підняття економіки, відокремлення банківської системи, яка у нинішньому вигляді шкодить реформам. Виступаємо за зниження податків на виробника до 25–30 відсотків. Торік збирали підписи під зверненням до Верховної Ради за прийняття Конституції, проти податкової пресингу на дрібного товаровиробника. А нині продовжуємо збирати підписи під зверненням про зменшення податкового тиску, виведення російських військ із Севастополя.

Багато назв, та мало виву

Ще кілька партій хоч і мають по дві-три сотні чоловік, але відчутного впливу на політичне життя області не роблять. Можливо, тому, що штабкратів (керівників Ліберальної (Олександр Семенов) та Демократичної (Олександр Донченко) розташовані у Світловодську, а Державно-самостійності України (Володимир Статинченко) — в Олександрії. Але й християнські демократи, яких близько двох сотень (голова Олександр Ченіш), хоч і в Кіровограді, та мало кому відомі. Ну а про Партію шанувальників пива — один осередок з 27 антидипломатів (керівник Дмитро Делістянов) говорити хіба що сама назва.

«Наймолодша» — НДП

Наприкінці березня нинішнього року зареєструвалася обласна організація Народноремонтно-механічної партії, яку очолив генеральний директор ОППЗ «Кіровоград-пошта» Анатолій Довгий. «Наймолодша» відразу об'єднала півтисячі чоловік. Увійшли туди керівники підприємств, організацій, науковці, медики, робітники. Відразу ж поповнили чутки: ось вона

— партія влади. Судячи з декларації, програми та статуту, вона таки справді може нею стати. Але це зовсім не означає, що це президентська партія на даний момент. Вона може нею стати, коли висує свого кандидата і його оберуть на високий пост. Поки що народні демократи «свою лінію гнуть», яка частково з президентською не збігається. Проте казати про якусь активну участь і вплив в області ще зарано.

При владі

Ну а що ж то за умовна «партія влади», яку має на увазі народ? Хто її люди, що обіймають ніні керівні крісла? Серед директорів підприємств, чи то пак, акціонерних товариств, фіксованих членів комуніст, які і рухівців, майже зовсім немає. «Той мурве, той руйнує...», кажучи словами Тараса. Заклопотані проблемами живих і колективного, і власного. Одні злязали за виконання регіональної програми виробництва сільськогосподарської техніки, інші — завершують власні будинки та дачі.

Ради, які зіграли досить-таки помітну роль у минулих виборах, нині залишаються поза грою. Сільські ще живітють, а районні наказали довго жити. За словами заступника голови обласної ради Зінаїди Горбенко, райради працюють, але після перетворення голів райдержадміністрацій залишилися на всю область лише один «суто голова» — у Долинському районі Іван Четверник. У решті що пошаді сумішати керівників райдержадміністрацій. Коментарі, думаю, зайві.

Молода громада має слово

Крім політичних партій, на наступних виборах зіграють свою роль і громадські організації. Хоча б та сама Всеукраїнська спілка робітників, обласну структуру якої очолює робітниця двірничого заводу Аманат Кожанкова. Це вони влаштували пікетування обласної адміністрації, висунили свої вимоги, сіли за стіл переговорів. Керівництво прислухалося, розробили заходи з їх виконання, діли на місцях інформують. Якщо страйком підприємств об'єднано з членами союзу, може вийти потужний виборчий блок, який протиставитиме «стугим гаманцям» досить успішно.

Не слід скидати з рахунку і молодіжні організації, у Кіровограді їх зареєстровано три: комсомол, християнська асоціація молоді та сім'ї, центральнорайонський фонд підтримки студентства. Хай вони й нечисленні (від однієї до кількох сотень), але можна не сумніватися, участь у виборах братимуть активну. І якщо не висувають своїх кандидатів, то активно підтримуватимуть «партію» — ті політичні партії, які їм імпонують. Бо ще є й незареєстровані — Молодий Рух, Молодіжна соціал-демократична партія України, Молодіжна організація Ліберальної партії, Соціалістичний конгрес молоді, Молодіжна організація республіканців, молодіжний клуб «Зарево» КУН, ціла низка студентських організацій.

За ними підуть, звісно, не ті, хто має достаток. А заможних у нас небагато. І те, що, нинішній весни соціальна напруга на Кіровоградщині досягла «точки кипіння» і люди висули економічні вимоги до Президента, уряду, Верховної Ради, свідчить про те, що політичні партії не відійшли в тінь і не перетворилися в такі собі клуби за інтересами. До виборів залишилися уже менше року, а вимоги економічні перетворили у політичні, як свідчить недовіда історія, зовсім недовго.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Інформація

У номер

• Донецьк

У заводу — нове обличчя

Рішення про реструктуризацію підприємств прийняли збори акціонерів ВАТ «Донецький металургійний завод». На базі кількох основних — доменного, мартенівського, електросталеплавильного, токопостачних труб і сушар, а також допоміжних цехів було створено дочірні підприємства. Самостійність отримали також об'єкти сокультабобу. Управління дочірніми фірмами здійснюватиме головна компанія. Керівництво заводу переконане, що як холдингова компанія підприємство буде приваблювати для іноземного інвестора, який вкладатиме гроші не просто у велета металургії, а в конкретну ділянку виробництва.

• Сімферополь

Медики гарантують безпеку відпочинку. А міліція?

Фактиці санітарно-епідеміологічної станції Криму оцінюють умови для відпочинку на півострові як сприятливі, — заявив головному санітарному лікарю автономної республіки Юрій Дорощев. За його словами, Крим краще підготувався до курортного сезону, аніж у попередні роки. Радою міністрів Криму було вжито серйозних заходів для поліпшення водопостачання міст-курортів — Ялти, Алушти, Алупки, а також Сімферополя, де тепер немає ніяких обмежень з водоспоживання.

За даними республіканської СЕС, сьогодні інфекційна захворюваність у Криму на рівні багаторічних показників, із багатьох хвороб — нижча за звичайну.

Ці відправні показники Ю. Дорощев пов'язує із запровадженням у 1995 році системи щоденного лабораторного моніторингу за бактеріологічним і хімічним станом морської та питної води, стоків очисних споруд, а також продуктів харчування, згідно з якою щоденно проводять більш як 4 тисячі аналізів і якнайшвидше серйозних відхилень в їхніх результатах не виявлено.

• Миколаїв

Наші лазери зацікавили світ

До Миколаєва на адресу Українського науково-дослідного інституту технологій судномашинобудування почали надходити пропозиції від фірм ряду країн світу щодо налагодження співробітництва в галузі лазерної техніки і технології. Сталося це після того, як інститут узяв участь у промисловій виставці-ярмарку «Ганновер-Мессе», що відбулася в німецькому місті Ганновер і традиційно є однією з найпрестижніших у світі. Миколаївці представили там не лише різноманітні лазерну техніку, а й зразки виготовлених з її допомогою деталей. Особливо зацікавили іноземних підприємців лазери.

Увага всім журналістам України!

Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка запрошує своїх вихованців та друзів на «Журналістський весну», що відбудеться з нагоди 50-річчя інституту 31 травня о 12.00 за адресою: Київ, Мельникова, 36/1, велика актовка зала.

Шануються, майстри пера!

Анатолій МОСКАЛЕНКО,
директор Інституту журналістики, професор.

Урожай-97

Хоч з добривами добре...

Завершено сівбу кукурудзи і соняшнику на Луганщині. Особливі надії покладають тут на кукурудзу. Посіви королеви полів значно розширилися.

Очікують високий урожай озимини, яку з небаженою щедрістю підживлювали мінеральними добривами з восьми вертольотів під час затяжних дощів, коли наземна сільськогосподарська техніка стояла на припіллі. Таких добрив в області накопичилось з розрахунку один центнер на гектар. Це тоді, коли навіть у дощові будовчі часи було навіть і 7 — 8 кілограмів.

Анатолій КОВЕЛЬНЮК.

Луганська область.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редактори: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Руконіс не повертаємо.
☎ Літунівня з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

☎ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодач.
☎ Редація не закликає поділяти позиції авторів публікацій.
☎ За точність викладення фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів
на тиждень
(крім неділі
і понеділка)
українською
і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 280663.

Комп'ютер друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1234567890
Зам. 0311086.

Нас чекає вегетаріанське життя

Вітчизняне громадське тваринництво зазнало тяжких втрат. За перший квартал поточного року через брак кормів господарникам довелося пустити під ніж ще 303 тис. голів великої рогатої худоби та 950 тис. голів свиней. Воно й не дивно. Адже минулого неурожайного сезону аграрники спромоглися заготувати трохи більше половини кормів від потреби. Тобто кожній умовній колосній тварині, щоб втамувати голод, припадало на рік 13,5 центнера кормодиниць. Рацион громадської корівчини, аби та не відкинула копита, має дорівнювати 30,5 центнера. А якщо худобині «жити-не-тужити», як це було за країнних для галузі райяських часів, їй треба споживати 47-50 центнерів кормодиниць на рік. Звісно, про таку перспективу не йшлося. Більшість областей у опісляжнивний період оголосила «надзвичайний стан» у тваринництві, під час якого належало зробити все можливе, аби

зберегти принаймні маточне поголів'я. Незважаючи на це, деінде довелося вирізати навіть його. Останні осінньо-зимові місяці стали для галузі за періоду нашої незалежності чи не найфатальнішими.

Так само, як і для м'ясокомбінатів. Аграрники й раніше не надто охоче збували сюди свою продукцію, заважаючи на низькі закупівельні ціни та затримки з розрахунками (горік 38% усієї худоби реалізовано поза м'ясокомбінатами). Тепер їм просто нічого реалізувати. Нині комбінати, більшість з яких збудована за канонами соціалістичного гігантизму, завантажено лише на 19,8%. Лівова частка підприємств сходу та півдня країни задіяна через нестачу сировини всього на 1-3%. Майже всі вони приватизовані або перебувають на стадії реструктуризації. Втім, цей факт маловісний — 27% підприємств працюють собі на шкоду.

Щоб вижити, переробники змушені вдаватися до неординарних заходів. У Черкаській області, пам'ятаючи приказку про «гору» та «Магомет», запасають сировину на місцевих базарах. Скуповують яловичину по 2,2 грн., свинину — по 2,8 грн. за кілограм. На думку голови асоціації «Черкаси-м'ясо» Михайла Прохорова, один із шляхів урятування переробки на нинішньому етапі — інтеграція.

Так, Ватутинський м'ясокомбінат об'єднав свої зусилля у боротьбі проти дефіциту сировини з двома відгодівельними пунктами області. Переробники закуповують й завозять сюди худобинку на остаточну відгодівлю. Та-

ка кооперація дає можливість наростити 100 кілограмів на кожній одиниці ВРХ. Прибутки розподіляють 50:50. Втім, такий досвід можна вважати хіба що винятком з правил.

Ще один крок, до якого, на думку переробників, варто тепер вдатися, аби поповнити сировинно підприємства, які ледь живіють, — наслідувати приклад вітчизняних комерсантів, що купують за кордоном м'ясо

ють кредити під 40-50 і більше відсотків. Тому найреальніші заходи, зазначалося на нещодавній нараді керівників переробних підприємств асоціації «Укрм'ясо», щоб звантажити комбінати, треба ставити на індивідуальний сектор, який на відміну від громадського має ще невикористані резерви.

Що стосується реалізації громадського тваринництва, тут потрібен певний час. У Мінсільгосп сподіваються на майбутній урожай. Їхні рекомендації, що мають характер керування до дій аграрникам, полягають ось у чому: негайно провести у господарствах інвентаризацію; у синварієтні вирізати все, що важить більш як 70 кілограмів (це дасть можливість «звільнити» корми для молодняка і протримати-ся сільгоспвиробників до нового врожаю); «ставити» на свинарство та птицевництво, які в змозі вже цього року дати м'ясокомбінатам сировину; спробувати стабілізувати поголів'я ВРХ.

Схоже, м'ясопереробні підприємства часе вегетаріанське життя.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Ціна неухажності висока Футбол

Першість України. Перша ліга. 40-й тур: ФК Черкаси — Волинь — 2:0. Бакалов — 2 пенальті, Микунік, 73. Металург — Верес — 4:1. Івано-Франківськ — Карпати, 35. Житлів, 66, Рудник, 70 — Козак, 17. СК Одеса — Зоря — 3:0. Тіщенко, 47, Мельниченко, 49, Матусевич, 85. СК Миколаїв — Сталь — 2:1. Забарський, 40, Бугай, 58 — Котов, 59. Хімік Ж — Буковина — 1:0. Яковський, 45 з пенальті. Поділля — Кристал — 1:0. Сеньдаль, 34. Верхошняк — Поліграфтехніка — 2:0. Горюховський, 8, Тетю, 82. ФК Львів — Металург Н — 1:0. Мазур, 9. Металург М — Динамо-2 — 0:1. Антошин, 17, Шахтар — ЦСКА-2 — 2:0. Дяк, 27 і 50. Явір — Хімік С — 1:1. Дем'янець, 67 з пенальті — Зінченко, 80. Нафтовик — Металург Д — 0:0.

Від гостей у цьому турі удача вочевидь відвернулася. Лише київці зуміли відібрати три очки в Металургу у «Металурга». Рацион їм можна було вважати сенсацією. Тепер — це ще один доказ серйозних намірів динаміків завоювати путівку до вищої ліги. Вони не тільки відібрали від мариупольців на шість очок, а й значно випереджають усі команди щодо забитих м'ячів.

Менше від усіх київни й пропустили. Не знаю, чи зможуть динаміки випередити всіх щодо набраних очок, але те, що очка зустріч «Металурга» і «Динамо-2», яка відбудеться 11 червня, буде дуже цікава — певен.

Найзапекліша боротьба спостерігається в низах турнірної таблиці. Від неважко відірвався «Металіст», залишив завет аутсайдерів ФК «Черкаси», а ось «Поділля» не пощастило. За участь у матчі з ЦСКА-2 дискваліфікованого гравця подільнянам зараховано поразку. Тренерська неухажність може дорого коштувати «Поділля». Врятувати самотужки клуб допоможе лише самовіддача гравців у кожному матчі, що залишиться. А суперники у подальшій частині сезону — «Буковина», «Сталь», «Зоря», «Волинь»...

А тепер познайомтеся із розміщенням команд у турнірній таблиці: Металург Д — 91 очко, Динамо-2 — 84, Металург М — 78, Волинь — 76, СК Миколаїв, Сталь — по 67, Нафтовик, Буковина — по 66, Поліграфтехніка — 61, Металург Н — 58, Хімік С — 56, Явір — 55, ФК Львів — 54, Зоря — 49, СК Одеса — 48, ЦСКА-2 — 47, Металіст, Шахтар — по 46, Хімік Ж — 44, ФК Черкаси — 38, Верхошняк — 37, Поділля, Верес — по 36, Кристал — 33.

Матчі 41-го туру відбудуться завтра, 22 травня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Кадри

Покликали хазіяна

За два роки зумів «поставити на ноги» господарство імені Шевченка в Олександрійському районі колишній трипшій «яттисчаків» Віктор Маленко. Після того, як великий у київському колгоспі розділився на три самостійні господарства, трудові одиниці одного з «новонароджених» запросили до керівництва пенсіонера з міста Олександрії. І не помилилися. Торік КСП імені Шевченка посіло третє місце в районі за врожайністю зернових. Повністю розрахувалися за державним контрактом, а 225 тонн пшениці віддали есею. Створили свиноферму. У молочно-м'ясному стаді перейшли на чорнопряду породу. Побудували млин, олійню, пекарню, макаронний цех. Купили комбайн «Джон Дір», трактор та іншу техніку. Вивезли на поля всю накопичену на фермах органіку. Тепер очікують на багатий урожай.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.